

Na temelju čl. 8. Statuta Saveza waldorfskih institucija i inicijativa Republike Hrvatske (SWI) sa sjedištem u Rijeci, Zametska 6., na svojoj sjednici od 27. svibnja 2017. donosi:

PRAVILNIK O ZAŠTITI IMENA
“Waldorfska/Rudolf Steiner pedagogija”
u Republici Hrvatskoj

Članak 1.

Ovim pravilnikom regulira se zaštita imena i očuvanje identiteta i ugleda waldorfske/Rudolf Steiner pedagogije u Republici Hrvatskoj.

Stavci i članci gdje se koristi riječ „Institucija“ odnose se i na vrtiće i na škole.

Članak 2.

Pravilnik se odnosi na:

- postojeće waldorfske vrtiće, škole, jaslice, udruge koje promiču waldorfsku/Steiner pedagogiju, udruge/institucije koje poučavaju waldorfsku pedagogiju u nekom obliku; u svrhu samovrednovanja i evaluacije
- postojeće Waldorfom inspirirane vrtiće, škole, jaslice, igraonice, druge oblike rada s djecom/mladima/odraslima koje u nazivu ili javnoj karakterizaciji sebe koriste ime Waldorf/Steiner; u svrhu samovrednovanja i evaluacije
- vrtiće, škole, jaslice, druge oblike rada s djecom/mladima/odraslima u osnivanju koje žele akreditaciju od strane nadležnih waldorfskih institucija

- gradske i privatne vrtiće u čijem se sklopu nalaze odgojne skupine koje rade po načelima waldorfske pedagogije, te na skupine koje su inspirirane Waldorfom; u svrhu samovrednovanja i evaluacije
- bilo koga drugoga koji se referira na ime Waldorf/Steiner u karakteriziranju odgojno-obrazovnih institucija/oblika obrazovanja/odgoja

Članak 3.

Pravilnik se temelji na sljedećim dokumentima:

Dokumenti Haškog kruga, ECSW-a, IASWECE-a, AWSNA, čiji original i prijevod su sastavni dio ovog pravilnika (nalaze se na webu)

ZAJEDNIČKE KARAKTERISTIKE WALDORFSKIH/STEINER ŠKOLA/VRTIĆA (Institucija):

Članak 4.

Međusobna povezanost

Waldorfska/Steiner Institucija povezana je s postojećim waldorfskim/Steiner institucijama u Republici Hrvatskoj. Članovi Institucija poznaju jedni druge i održavaju uzajamne odnose. Zajednica pojedine Institucije nastoji djelovati u toj mreži. Svjesnost zajedništva i upućenost jednih na druge u Instituciji na istom području ili u istoj regiji ili zemlji, osnažuje djelovanje svake pojedine Institucije. Ideja međusobne povezanosti može također biti izražena i na međunarodnoj razini, npr. kroz partnerstva s Institucijama u drugim zemljama ili kroz podršku novijim waldorfskim inicijativama ili Institucijama u potrebi. Sudjelovanje članova zajednice Institucije u daljnjem profesionalnom usavršavanju na tečajevima i konferencijama organiziranim na regionalnoj, nacionalnoj ili međunarodnoj razini također je dio gore navedenog. Međusobno poznavanje stvara unutarjni osjećaj povezanosti. Izolacija i zasebno djelovanje nisu karakteristike waldorfskih/

Steiner Institucija. Osim toga, pojedina Institucija se nastoji integrirati u socijalni kontekst mjesta gdje je smještena i teži sudjelovati u javnom životu te izbjeći samodostatno postojanje.

Institucija koja udovoljava ovom uvjetu je članica SWI-a i osim plaćanja članarine, sudjeluje na sjednicama i aktivno se uključuje u aktivnosti SWI-a.

Članak 5.

Identitet Institucije

Svaka Institucija je individualna. Već kroz jednostavnu činjenicu svog postojanja ima vlastiti identitet sa svim svojim osobitostima, prednostima i razvojnim mogućnostima. Iste proizlaze iz povijesnog razvoja Institucije, njezine lokacije i okružja, kao i iz osobina njezinih osnivača. Uz to, Institucija ima i drugi identitet koji se sastoji u ostvarenju umijeća odgoja i obrazovanja kreiranog od strane Rudolfa Steinera. U kojoj mjeri Institucija uspijeva ostvariti u praksi umijeće odgoja i obrazovanja koju je izložio i opisao Steiner? Ovime se pitamo je li primjena umijeća odgoja i obrazovanja vidljiva u učionici/odgojnoj skupini kao i u radu među kolegama. Konkretnije, ovo se odnosi na **pedagogiju** (npr. kako se učitelji i odgojitelji odnose prema djeci i učenicima), tiče se **poučavanja** (kako učitelji obrađuju nastavni sadržaj i prenose nastavno gradivo; kako su primjenjene temeljnije ideje umijeća odgoja i obrazovanja) te se napokon odnosi na **metodologiju** umijeća odgoja i obrazovanja (primjenjuje li se ona na način prikladan dobi djeteta i u skladu sa znanjem o ljudskom biću). Može li se u takvoj Instituciji razabrati kreativan pristup na ova tri područja?

Sve navedeno činit će velik dio identiteta Institucije. Stvaranje tog identiteta bit će dovršeno onime što se može osjetiti da svatko nosi u sebi - *unutarnjim smislom* - kako svakog pojedinog kolege tako i zajednice učitelja/odgajatelja. Postoji li kod većine kolega unutarnji stav koji odgovara težnji za znanjem i samoobrazovanjem uz pomoć antropozofije? Je li težnja ka znanju o ljudskom biću, kao temelju pedagogije, zamjetljiva zajedno s entuzijazmom u profesiji?

Ova svojstva činit će individualno raspoloženje svake Institucije, a također su i mudrosni izraz za ono što se općenito može osjetiti kao duh Institucije.

Članak 6.

Nastavni plan

Budući da nastavni plan osnažuje razvoj djece i učenika kroz zrcaljenje tog razvoja (što može iskusiti svatko tko ga primjenjuje na prikladan način i u skladu s dobi djeteta), on nije proizvoljni dio umjetnosti poučavanja, već apsolutno konstituirajući element. Ipak, nastavni plan podložan je promjenama uglavnom iz tri razloga - mjesta, vremena i razvoja.

Svaka Institucija smještena je u kulturni, geografski i politički prostor koji utječe na nastavni plan, slično kao što su specifikacije boja za učionice/prostorije, koje je razvio Steiner, bile temeljene na položaju svake pojedine Institucije. Institucija, također, egzistira u određenoj struji vremena. Svaka regija ili država ima vlastitu povijest koja karakterizira svjetsku povijest na sasvim specifičan način. To će također utjecati na nastavni plan.

Svaka Institucija je u određenom odnosu prema zahtjevima državnih vlasti odgovornih za odgoj i obrazovanje, koji pokušavaju imati veći ili manji utjecaj na smjernice nastavnog plana. To kako Institucija postupa na ova tri područja u kojima se javljaju napetosti, pokazuje puno o njoj samoj. Uspijeva li postići plodonosan konsenzus između mogućnosti i ideala, te u djelovanju na kreativan i produktivan način? Da li se nastavnim planom održava, odražava i njeguje slika djetetova razvoja? Ta pitanja treba razmotriti.

Članak 7.

ŠKOLA, Odnos između učitelja i učenika; njihov odnos prema svijetu

Razvoj djeteta i sve naučeno u školi postiže se kroz odnos izrastao iz povjerenja djeteta prema učiteljima, prema okružujućem prostoru i iz zapažanja svijeta. Waldorfski učitelji snose posebnu odgovornost za osjetljive aspekte ovog odnosa. U adolescenciji se ovaj odnos mijenja jer se tada u učenicima treba poticati stvaranje vlastitih mišljenja, empatija i neovisna aktivnost u susretima i pokušajima da se sporazumiju sa svijetom, a sve to iz perspektive školskih predmeta. Imaju li srednjoškolski učitelji, pored svojih profesionalnih kvalifikacija, sposobnost poticati mlade ljude na takav način da oni otkriju kako mogu izraziti sami sebe, te

da razviju hrabrost usmjeriti svoje životne biografije u skladu s tim? Pobuđuje li nastava stvaranje novih pitanja kod učenika? Dosađuju li se učenici ili pokazuju interes za ljude i svijet? Odvija li se u sedmom i osmom razredu i u srednjoj školi, usprkos pritisku oko priprema za završne ispite i dobivanja dobrih ocjena, ipak i waldorfska nastava?

Članak 8.

Umjetnost i poučavanje na umjetnički način

Jedan od ciljeva waldorfske pedagogije je pokušaj ukidanja dominantnog položaja intelektualizma (ne i intelekta), barem u poučavanju, kako bi se obrazovanje ponovno bavilo životom, a ne samo apstraktnom akumulacijom znanja. Odat ćemo priznanje svrsi odgoja samo ako u učenicima koji završavaju svoje školovanje živi temeljna sklonost prema humanosti, a ista se mogne očitovati kroz jaku sposobnost mišljenja, osjećanja i volju. Na koji će način ove sposobnosti djelovati i biti povezane jedna s drugom, činit će razliku u tome je li pojedinac sposoban ili ne slijediti svoj vlastiti put. Jesu li i na koji način ove sposobnosti integrirane unutar čovjekovog „Ja“, imat će snažan utjecaj na neovisnost svakog pojedinca. Umjetnički oblikovana nastava je za tu svrhu najvažniji instrument koji podrazumijeva četiri aspekta:

1. Učitelj/odgojitelj na neki način njeguje svoj vlastiti odnos prema umjetnosti; on bi trebao nastojati u svom biću razviti nešto umjetničko, osobno se baviti nekom umjetnošću.
2. Učitelj/odgojitelj koristi umjetnička sredstva u svojoj nastavi/odgojno-obrazovnom radu (slikanje, crtanje, recitiranje, glazba i slično).
3. Njegova nastava/odgojno-obrazovni rad je umjetnička u smislu originalnosti, slikovitog prikazivanja, kreativnosti i kroz strukturiranje tijeka vremena u skladu s opažanjem djece, sa živom izmjenom aktivnosti u ritmu napetosti i opuštanja djece (odnosno principa "udaha i izdaha"). Ovo je zapravo najbitniji aspekt nastave/odgojno-obrazovnog rada u waldorfskoj pedagogiji.
4. Napokon, učitelji/odgajatelji se trude da ambijent u Instituciji bude prikladan i estetski jer to nesvjesno utječe na raspoloženje učenika/djeteta.

U umjetnički oblikovanoj nastavi put je cilj jer je put živ poput umjetnosti. Štoviše, postoji vidljivo nastojanje oko toga da pedagoški rad ostane živ. To nastojanje dolazi do

izričaja, među ostalim, i kroz mjeru u kojoj je učitelj/odgajatelj slobodan od unaprijed stvorenih metoda. To se promatra i utvrđuje tijekom procesa priznavanja Institucije. U isto vrijeme mora se procijeniti jesu li umjetničke aktivnosti same sebi svrha ili se koriste iz pedagoških razloga. Ova razlika je od sve većeg značaja jer se umjetničke aktivnosti mogu naći i izvan waldorfskih/Steiner Institucija.

Članak 9.

ŠKOLA, Forme/karakteristike: Oblikovanje škole i nastave

U osmišljavanju waldorfskih/Steiner škola, Steiner je dao malo uputa u smislu formi/karakteristika koje bi tvorile temeljni identitet. One se baziraju na znanju o ljudskom biću i na socijalnoj zadaći škola.

Forme/karakteristike su sljedeće:

1. Učeničke grupe se sastoje od skupina djece slične dobi i različitih stupnjeva znanja. Razredi su sastavljeni prema dobi, a ne prema sposobnostima.
2. Usporedno s gore navedenim, moguće je stvoriti i grupe prema vještinama u pojedinim predmetima.
3. Razredni učitelj prati razred tijekom mnogih godina.
4. Glavna nastava održava se ujutro. Poslije toga slijedi nastava iz pojedinih predmeta.
5. Predškolski odgoj nema akademskih ciljeva.
6. Škola je sve-inkluzivna, što znači da obuhvaća razdoblja od predškolskog uzrasta do punoljetnosti.
7. Postoji individualno praćenje učenika unutar razredne zajednice.
8. Škola je mješovita (koedukacijska).

Članak 10.

VRTIĆ i ŠKOLA, Sljedeće forme/karakteristike se odnose na učitelje/odgajatelje:

1. Svaki učitelj/odgajatelj je potpuno i u zajedništvu s drugima odgovoran za školu/vrtić kao cjeloviti živi organizam.
2. Učitelj/odgajatelj održava unutrašnju i vanjsku povezanost kroz redovite zajedničke sastanke nastavničkog/odgajateljskog osoblja, te se uključuje u daljnje obrazovanje.
3. Upravljanje Institucijom ne prepušta se nikom izvan Institucije.
4. Roditelji i učitelji/odgajatelji čine zajednicu koja preuzima odgovornost za Instituciju.
5. Učitelji/odgajatelji traže i pronalaze različite forme u svrhu razvoja kvalitete.
6. Svaki učitelj/odgajatelj odgovoran je za svoju nastavu/odgojni rad na temelju proučavanja ljudskog bića, za odnos prema učenicima/djeci, te za svoje socijalne i stručne kompetencije držeći se načela etičkog kodeksa.

Članak 11.

Opravdanje za postojanje: poduzetničko zdravlje

Svakoj Instituciji potrebni su razvoj i rast. Prilično je evidentno da će si inicijativa koja ostaje (pre)mala jednoga dana morati postaviti pitanje odaje li još uvijek priznanje svojim obrazovnim i društvenim zadaćama. Ako Institucija raste na prirodan način postavlja se pitanje koliki broj djece i skupina treba održavati (u skladu s međunarodnim smjernicama). Primjerice, ako osnovna škola raste na prirodan način, pojavit će se pitanje srednje škole. Mnoge škole, razumljivo, teže započeti sa srednjom školom prerano. To često za sobom povlači egzistencijalnu krizu, što posljedično stavlja u pitanje školu kao cjelinu.

Je li Institucija u poziciji uspostaviti razmjerno dobru ravnotežu između razvoja i rasta, a da pedagoška zadaća ostane netaknuta? U kojoj mjeri je Institucija sklona krizama, pogođena krizom/nošena krizom ili je stalno u krizi? Krize ne trebaju biti osobine Institucije.

Isto se odnosi i na financije Institucije. U jednu ruku one reflektiraju „zdravlje“ neke Institucije, a u drugu ruku su vrlo osjetljive na fluktuacije koje mogu doći izvana ili iznutra. Ima li škola zdrav ekonomski temelj? Treba li pomoć na ovom području?

Članak 12.

Živjeti zajedno: Socijalni aspekti

Temelj za waldorfsku/Steiner Instituciju su međuljudski odnosi. Roditelji u Instituciji susreću ljudska bića, a ne službenike. Sva suradnja i zajednički rad dovode se u vezu s humanošću i ljudskim dostojanstvom.

Upravo ovdje se mogu razvijati značajni oblici zajedničkog rada između učitelja/odgajatelja, roditelja i drugih zainteresiranih strana. Osobna ili institucionalna moć ne bi trebali biti određujući faktor. U svim procesima u Instituciji - vanjskim i unutarnjim - postoji nastojanje oko transparentnosti i razumijevanja, držeći se načela etičkog kodeksa Institucije. To je način na koji se donose odluke. Ovim kvalitetama Institucija dolazi na dobar glas. Postavlja se pitanje može li dobar glas Institucije biti vidljiv i na njenoj periferiji. Susreti između djeteta i odgajatelja/učitelja, učitelja/odgajatelja i roditelja (roditeljske večeri, konzultacije, diskusije, razmatranja o djeci) zahtijevaju najveću moguću pažnju od strane učitelja/odgajatelja; uvijek se promišljaju sa stajališta „*univerzalne humanosti*“.

Ako su ovakva nastojanja vidljiva u Instituciji, ona dobiva profil institucije koja je svjesna svoje društvene odgovornosti.

Članak 13.

Upravljanje Institucijom

U skladu s pozadinom socijalnog tročlanstva, koje je nastalo u isto vrijeme kad i Waldorfska škola, Rudolf Steiner je tražio da učitelji/odgajatelji preuzmu vođenje škole/vrtića u svoje ruke. Što to znači? Primjerice, voditi školu znači imati zadatak i misiju Waldorfske škole uvijek jasnu u svojoj svijesti i stalno raditi na njoj. To je jedino moguće kroz studij antropozofskih temelja ove pedagogije. Dakle, vodstvo Institucije, postavljeno u sjedinjavajućem duhu

waldorfske Institucije, proizlazi iz zajedničkog rada roditelja i učitelja/odgajatelja na temeljnim načelima - udubljujući se u njih stalno unaprijeđujućim znanjem.

Na ovim temeljima, službe kao što su menadžment/vodstvo Institucije, tijelo koje oblikuje organizaciju Institucije, odjel za financije, administracija, itd. mogu se organizirati na različite načine. Stari princip „samovodstva“ (u smislu da svatko radi sve) u mnogim Institucijama više ne funkcionira i na mnogim mjestima se zamjenjuje različitim oblicima raspoređivanja poslova i odgovornosti - uvijek težeći slaganju s misijom Institucije i s ljudima koji su uključeni.

Kako se Institucija organizira po pitanjima vodstva, teži li jedinstvu svog bića u svim aspektima ili vodstvo Institucije više ne pripada radu Institucije - to će biti jedan od čimbenika tijekom evaluacije.

KARAKTERISTIKE WALDORFSKOG/STEINER VRTIĆA (pored općenitih, gore navedenih)

Članak 14.

Najvažniji aspekt rada s malim djetetom je unutarnji stav odgajatelja koji je uzor za djetetovo oponašanje. Radi toga takav pedagoški rad iziskuje trajan proces istraživanja i samoodgoja, koji će sadržavati studij antropozofije, meditativne vježbe kao i umjetničke i praktične aktivnosti.

Antropozofija je ime koje je Rudolf Steiner dao svojoj filozofiji. On ju je smatrao holističkom istraživačkom metodom u kojoj empirijska promatranja djeluju zajednički s produbljenim unutarnjim osvješćivanjem.

U waldorfskim vrtićima, jaslicama, igraonicama za roditelje i bebe i drugim institucijama polažu se temelji za buduće učenje i tjelesno zdravlje, za cjeloživotni socijalni, emocionalni, intelektualni i duhovni rast.

Ova pedagogija temelji se na razumijevanju razvoja čovjekove individualnosti i pruža zaštitu i poštovanje djetetovog dostojanstva. To razumijevanje potiče djetetov razvoj od prije rođenja

do sedme godine i posvećuje se posebno značaju učenja hodanja, govora i mišljenja u prve tri godine života.

Sve aktivnosti polaze od potreba koje proizlaze iz razvojnih specifičnosti određene dobi, tj. od više voljno usmjerenog razvoja u prve tri godine preko maštovite slobodne igre sve do rastuće kognitivne aktivnosti za školsko učenje.

Članak 15.

PEDAGOŠKE SMJERNICE

Ustanove waldorfske pedagogije razlikuju se prema geografskom položaju, kulturi, veličini skupina, mješovitosti skupina i individualnom oblikovanju rada. Uzimajući u obzir razlike, svi se vode sljedećim zajedničkim principima:

- Interes za dijete i prihvaćanje svakog pojedinog djeteta onakvim kakvo ono jest
- Slobodna, nevođena igra jednostavnim materijalima je bitan dio ranog djetinjstva. Za malu djecu to je primjeren način njihovog rada i omogućuje im smisleno razumijevanje vlastitih doživljaja. Posebnost slobodne igre u waldorfskoj pedagogiji omogućava djetetu korištenje prostora u kojem se slobodno može kretati, te ga tijekom igre oblikovati prema svojim zamislama. Zbog toga treba se omogućiti dovoljno prostora (postoje normativi koliko je kojem uzrastu potrebno). Namještajem od prirodnih materijala bi se trebalo slijediti principe organskog dizajna.
- Mala djeca uče oponašanjem, kroz mnoštvo osjetilnih iskustava i kroz pokret. Ona žele aktivno istraživati svoju fizičku i socijalnu okolinu. To okruženje ima granice, strukturu i pruža zaštitu, kao i mogućnost izazova i rizika.
- Stvarna, realna iskustva umjesto virtuelnih utisaka pomažu djetetu razviti zdrav odnos prema svijetu.
- Umjetničke aktivnosti poput pričanja priča, glazbe, crtanja i slikanja, modeliranja, ritmičke igre i euritmije podupiru zdrav razvoj mašte i kreativnosti.

- Smislen praktični rad poput kuhanja, pečenja, rada u vrtu i ručnog rada pružaju priliku za prirodno uživljavanje i razvoj ljudskih sposobnosti. Težište je pri tome više na životnim procesima nego na ishodima učenja.
- Pregledno ritmično oblikovanje dana, tjedna, mjeseca, godine pruža djetetu sigurnost i osjećaj povezanosti, stvaranja veza i cjelovitosti života. Godišnje i druge svetkovine slave se na način koji odgovara određenoj kulturi.

Dokazano je da se zdrav djetetov razvoj najbolje odvija u zajednici s dobrim socijalnim odnosima između roditelja, pedagoga i djece. Želja waldorfskih odgojitelja jest stvoriti takve svjesno i skladno djelujuće zajednice koje bi činile okružje za čuvanje djece i to gledati kao svoj doprinos jednom kulturnom impulsu diljem svijeta.

Pojedinosti o kurikulumu waldorfskog vrtića opisane su u prilogu pod nazivom Pedagoški rad u waldorfskom vrtiću.

Članak 16.

KARAKTERISTIKE WALDORFOM INSPIRIRANIH ŠKOLA

Termin „Škole/vrtića inspiriranih Waldorfom“ podrazumijeva različite oblike odgoja i obrazovanja.

Može se raditi o školi koja postoji unutar konvencionalnog obrazovnog sustava, a koja koristi elemente waldorfskih/Steiner škola i želi ih primjenjivati. Može se raditi o novim školama koje su na putu dobivanja akreditacije kao waldorfske škole u (bliskoj) budućnosti, ali još uvijek im treba vremena da bi to postigle. To mogu biti škole koje imaju želju ostvariti waldorfsku/Steiner pedagogiju u što većoj mjeri, ali su u zakonskom, religioznom ili kulturnom kontekstu u kojem je to moguće samo do određenih granica. Može se raditi o školama koje primjenjuju waldorfsku/Steiner pedagogiju unutar državnog obrazovnog sustava ukoliko je to moguće unutar postojećeg sustava. Također postoje drugi oblici školovanja koji također teže waldorfskom/Steiner obrazovanju. To su vrlo male, prilično „slobodne“ škole kakve obično nalazimo u kontekstu seoskih gospodarskih zajednica. Ovdje također pripadaju i škole kod kuće kojih ima sve više. Trebali bismo razlikovati škole kod kuće koje se pripremaju da postanu

konvencionalne škole i one koje iz principa uvijek žele ostati to što jesu iz razloga što ne prihvaćaju druge sustave školovanja.

Unutar tih škola mogu se pronaći različiti waldorfski elementi, npr.:

- Postoji pripovijedni dio nastave.
- Koristi se glazba - odnosno pjeva se i svira uživo.
- Podučava se u epohama glavne nastave, te se vode epohalne bilježnice.
- Nastavu održava razredni učitelj.
- Primjenjuje se nastavni plan.
- Koristi se zdrav raspored sati.
- Održavaju se satovi euritmije.
- Podučavaju se (dodatni) strani jezici.
- Postoji slikanje, te se sistematski vježba crtanje oblika.
- Učitelji se redovito susreću na tjednim sastancima.
- Teži se ranije opisanoj učiteljskoj etici.
- Učitelji se uključuju u daljnja usavršavanja za waldorfske učitelje.
- Postoji produblјivanje antropologije na kojoj se temelji waldorfska škola (antropozofija).

Procjena o tome možemo li neku školu zvati Waldorfom inspiriranom ovisit će o broju prisutnih gore navedenih elemenata, kao i o njihovoj kvaliteti.

Članak 17.

DA JE VRTIĆ INSPIRIRAN WALDORFOM MOŽE SE REĆI AKO:

- Ima mješovite skupine od 3-7 godina (prema preporukama IASWECE).
- Jasličke skupine (12-36 mjeseci) mogu biti odvojene, ali ne moraju.
- Ima priču kao važan dio dana.

- Koristi živu pjevanu ili sviranu glazbu i ne koristi nikakve elektroničke medije.
- Plan godine izvodi po epohama.
- Uređuje svetkovni stol i obilježava svetkovine u ritmu godine.
- U svakoj skupini ima dva odgajatelja s waldorfskim obrazovanjem (jedan diplomirani, a drugi barem na studiju waldorfske pedagogije) koji rade u smjenama po 3-6 tjedana (prema epohama svetkovina kroz godinu).
- Poštuje se ritam dana, tjedna, mjeseca prema waldorfskim načelima.
- Omogućuje se sat euritmije sa stručnom osobom.
- Umjetnički pristup kroz slikanje mokro na mokro i voštanim pastelama, modeliranje voskom, prikazivanje lutkarskih predstava te proslava rođendana na poseban waldorfski način.
- Održavaju se odgojiteljski kolegiji - tzv. pedagoška konferencija.
- Odgajatelji se dalje usavršavaju u waldorfskoj pedagogiji i antropozofiji te prema mogućnostima hospitiraju u drugim waldorfskim vrtićima.

Nakon najmanje tri godine rada uz mentora, vrtić/skupina na preporuku istog, može tražiti status certificiranog waldorfskog vrtića, učlanjenje u Savez waldorfskih inicijativa Hrvatske te učlanjenje u svjetsku listu waldorfskih vrtića.

Članak 18.

Odnos s akreditiranim waldorfskim školama/vrtićima

Važno je da škole/vrtići koje teže waldorfskoj pedagogiji budu primjećene i priznate. Moglo bi se razmotriti i postavljanje druge liste koja bi sadržavala popis škola/vrtića inspiriranih Waldorfom.

Trebalo bi izbjeći da različiti tipovi ovih škola/vrtića postanu nevidljivi u svom trudu oko umjetnosti odgoja i

obrazovanja.

Ako se i nadalje primjenjuje Steinerovo načelo da nikada ne bi trebalo biti dopušteno da se antropozofija odvoji od svog pokretača, tada pred nama leži važna zadaća: da razumijemo ove oblike školovanja kao težnju ka waldorfskom odgoju i obrazovanju i kroz takvu percepciju priznamo

njihovo pravo na postojanje. Dakle, moramo prihvatiti i druge struje koje teže različitim oblicima školovanja paralelno uz prave waldorfske/Steiner škole/vrtiće koji su kao takvi i priznati.

Na ovaj način može se postići plodonosan odgojno-obrazovni pluralizam.

Članak 19.

STRUČNI ODBOR SWI-a ZA ZAŠTITU IMENA WALDORF/STEINER U HR (Stručni odbor)

Članice SWI-a predlažu Upravnom odboru članove Stručnog odbora, Upravni odbor daje prijedlog sastava Stručnog odbora, a Skupština SWI-a ga usvaja.

Stručni odbor se sastoji od 3 člana koji su po struci waldorfski stručnjaci, s iskustvom rada u waldorfskoj pedagogiji od najmanje 5 godina, s ugledom i iskazanom senzibilitetom/interesom za suradnju na nacionalnom nivou u socijalnom okruženju.

Članovi skupno predstavljaju različite vrste/oblike odgoja/obrazovanja (predškolski odgoj, škola) te udruge za Waldorf/Steiner pedagogiju.

Mandat članova u Stručnom odboru je 2 godine s mogućnošću reizbora.

Prvoosnovanom Stručnom odboru mandat traje do isteka mandata Upravnog odbora u trenutku osnivanja Stručnog odbora.

Stručni odbor daje izvješće o radu na godišnjoj skupštini.

Vrednovanje i samovrednovanje Stručnog odbora je na kraju mandata.

Rad stručnog odbora reguliran je pravilnikom o radu stručnog odbora, a vodi se i načelima etičkog kodeksa.

U radu Stručnog odbora na njegov poziv mogu sudjelovati i drugi stručnjaci bez prava odlučivanja.

Članak 20.

POSTUPAK EVALUACIJE/AKREDITACIJE

Institucija/inicijativa koja želi akreditaciju podnosi pisani zahtjev i popunjava obrazac obrazlažući usuglašenost s propisanim Nastavnim planom i programom waldorfske škole u Hrvatskoj (za škole) , odnosno Planom i programom waldorfskog vrtića/programa, te s Karakteristikama waldorfske/Steiner škole/vrtića/jaslica. Čim Institucija zatraži akreditaciju, objavljuje se na internetskim stranicama SWI-a da je institucija u procesu akreditacije.

Stručni odbor razmatra prijavu, provjerava vjerodostojnost napisanog, piše evaluaciju, daje prijedlog koji se usvaja na Upravnom odboru nakon čega se obavještavaju članice SWI-a, a ime akreditirane waldorfske institucije stavlja na internetsku stranicu SWI-a.

Stručni odbor obavještava o rezultatu nadležne na međunarodnom nivou (Haški krug), kako bi institucija ušla u katalog waldorfskih/Steiner institucija.

Članak 21.

POSTUPAK SAMOVREDNOVANJA

Cilj samovrednovanja je unaprjeđenje kvalitete u zajedničkom radu s drugim članicama SWI-a.

U izvješću o samovrednovanju Institucija se evaluira prema člancima 4. - 18. ovog Pravilnika koji se odnose na nju.

Svaki pet godina, počevši od datuma usvajanja ovog pravilnika, waldorfska/Steiner institucija podnosi SWI-u, odnosno članicama SWI-a, pisano izvješće o samovrednovanju koje je usvojeno na Školskom odboru/Odgajateljskom vijeću dotične waldorfske/Steiner institucije.

Stručni odbor se sastaje, razmatra i evaluira u roku od mjesec dana od podnijetog zahtjeva za evaluaciju samovrednovanja. Daje prijedlog koji se usvaja na Upravnom odboru/Skupštini u roku od 14 dana.

Članak 22.

POSTUPAK U SLUČAJU PRIGOVORA I MOGUĆE POVREDE UGLEDA IMENA WALDORF/STEINER

Postupku se pristupa na temelju prijedloga neke članice SWI-a ili neke druge vanjske osobe/događaja, ako Upravni odbor/Skupština odluči da se tome pristupi.

Stručni odbor se sastaje u najkraćem mogućem roku od dobivanja zahtjeva/događaja i donosi plan djelovanja, te donosi mišljenje i zaključak. Cijeli postupak traje najkraće moguće, a najdulje 90 dana.

Članak 23.

ODNOS SWI-a I NADLEŽNIH MEĐUNARODNIH INSTITUCIJA PO PITANJU ZAŠTITE IMENA WALDORF/STEINER

Upravni odbor SWI-a obavještava nadležne međunarodne institucije o stupanju na snagu Pravilnika čime preuzima nadležnost nad očuvanjem identiteta i ugleda waldorfske pedagogije u Republici Hrvatskoj.

SWI se može obratiti nadležnim međunarodnim institucijama i uglednim pojedincima za savjet i pomoć u rješavanju problema.

Članak 24.

ODNOS SWI-a i HRVATSKIH PROSVJETNIH VLASTI PO PITANJU ZAŠTITE IMENA WALDORF

Pravilnik je objavljen na internetskim stranicama SWI-a.

SWI je nadležan za akreditaciju waldorfskih institucija u HR po pitanju waldorfskih karakteristika institucije. Način suradnje s prosvjetnim vlastima po pitanju akreditacije waldorfskih institucija u HR se također objavljuje na internetskim stranicama SWI-a.

Članak 25.

ETIČKI KODEKS

Na waldorfske institucije i waldorfom inspirirane institucije u Republici Hrvatskoj (koje su članice SWI-a) odnosi se Etički kodeks koji je usvojen zajedno s ovim Pravilnikom i javno je dostupan. Etički kodeks se odnosi na sve pojedince povezane s članicama SWI-a bili oni djelatnici ili roditelji institucija ili članovi udruga.

Svaka članica SWI-a ima usvojeni Etički kodeks koji sadrži odrednice Etičkog kodeksa SWI-a.

Povreda odrednica Etičkog kodeksa u nekoj instituciji rješava se službenim procedurama unutar same institucije. Ukoliko se povreda ne uspijeva razriješiti na toj razini, može se zatražiti pomoć SWI-a.

ZAVRŠNE ODREDBE DOKUMENTA

Članak 26.

Sve waldorfske institucije i waldorfom inspirirane institucije u RH informiraju se o usvajanju Pravilnika odmah po njegovom usvajanju, čime ih se istovremeno moli da pristupe samovrednovanju (ako su članice SWI-a) ili akreditaciji (ako nisu članice SWI-a) za što imaju rok od 6 mjeseci, te da odgovore hoće li pristupiti tom procesu.

Na internetskim stranicama SWI-a objavljuje se popis akreditiranih waldorfskih institucija u RH po usvajanju Pravilnika, a na prijedlog Stručnog odbora po pitanju licence potvrđeno od strane Upravnog odbora SWI-a. Navode se imena institucija koje su u postupku akreditacije.

Članak 27.

Pravilnik počinje vrijediti danom usvajanja na Skupštini SWI-a.

U Rijeci, 27. svibnja 2017.
Špodnjak

Predsjednica SWI-a, Marinka
